

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 165/2019-35

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. novembra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti TOKO AGRI a. s., Na Strži 1702/65, Praha, Česká republika, IČO 28 888 901, zastúpenej advokátkou JUDr. Martinou Benčíkovou Poliakovou, Hlavná 63, Štefanová, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 23 R 4/2016 z 26. septembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti TOKO AGRI a. s. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 23 R 4/2016 z 26. septembra 2018 p o r u š e n é b o l i .

2. Uznesenie Okresného súdu Trnava sp. zn. 23 R 4/2016 z 26. septembra 2018 z r u š u j e a v e c v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

3. Obchodnej spoločnosti TOKO AGRI a. s. priznáva úhradu trov konania v sume 325,42 € (slovom tristodvadsaťpäť eur a štyridsaťdva centov), ktorú je Okresný súd Trnava povinný vyplatiť na účet jej advokátky JUDr. Martiny Benčíkovej Poliakovej, Hlavná 63, Štefanová, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 27. júna 2019 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti TOKO AGRI a. s., Na Strži 1702/65, Praha, Česká republika, IČO 28 888 901 (ďalej len „sťažovateľka“), podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 23 R 4/2016 z 26. septembra 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka prihlásila 28. decembra 2016 do reštrukturalizačného konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 23 R 4/2016 svoju pohľadávku voči dlžníkovi [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], v celkovej výške 446 859,90 €. Prihlášku pohľadávky zaslala sťažovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu mailom toho istého dňa reštrukturalizačnému správcovi, obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „správca“), a to na mailovú adresu [REDAKOVANÉ], ktorá bola uvedená ako doručovacia adresa pre prihlášky pohľadávok vo výzve na prihlásenie pohľadávok z 22. novembra 2016. Vzhľadom na skutočnosť, že mailová schránka správcu bola k tomuto dňu nefunkčná, sťažovateľka zaslala v ten istý deň prihlášku pohľadávky mailom okresnému súdu, a to napriek tomu, že jej táto povinnosť zo zákona č. 7/2005 Z. z.

o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) nevyplýva. Súbežne zaslala sťažovateľka prihlášku pohľadávky v písomnom vyhotovení prostredníctvom poskytovateľa poštových služieb správcovi aj okresnému súdu. Prípisom doručeným 5. januára 2017 bola sťažovateľka správcom vyrozumená o tom, že sa na jej prihlášku pohľadávky neprihliada, a to z dôvodu, že súčasťou prihlášky pohľadávky doručenej prostredníctvom prevádzkovateľa poštových služieb 2. januára 2017 nebolo splnomocnenie pre [REDAKOVANÉ] (ďalej len „splnomocnenec“), ktorý prihlášku pohľadávky za sťažovateľku podpísal a podal. Správca zároveň skonštatoval, že sťažovateľke uplynula lehota pre prihlásenie pohľadávky.

3. Na základe návrhu správcu z 5. januára 2017 okresný súd rozhodol uznesením č. k. 23 R 4/2016-359 z 5. apríla 2017 výrokom III, že na podanie sťažovateľky sa ako na prihlášku neprihliada s odôvodnením, že prihláška pohľadávky bola doručená po uplynutí zákonnej lehoty na prihlasovanie pohľadávok. Uznesením okresného súdu č. k. 23 R 4/2016-1226 z 29. júna 2017 bola sťažnosť sťažovateľky proti uzneseniu č. k. 23 R 4/2016-359 z 5. apríla 2017 vydanému vyšším súdnym úradníkom zamietnutá, a to najmä s odkazom na skutočnosť, že prihláška bola podpísaná splnomocnencom, ktorého plná moc nebola súčasťou podania doručovaného mailom okresnému súdu 28. decembra 2016, a teda na prihlášku sťažovateľky nemožno prihliadať. Zároveň okresný súd uznal námietku sťažovateľky o doručení prihlášky pohľadávky v zákonnej lehote za dôvodnú.

4. Sťažovateľka napadla uznesenie okresného súdu č. k. 23 R 4/2016-1226 z 29. júna 2017 na ústavnom súde, ktorý nálezom sp. zn. III. ÚS 623/2017 z 13. decembra 2017 konštatoval porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, uznesenie okresného súdu č. k. 23 R 4/2016-1226 z 29. júna 2017 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Pri prerokovávaní ústavnej sťažnosti ústavný súd po vyžiadaní elektronického podania sťažovateľky doručovaného okresnému súdu zistil, že súčasťou mailom doručenej prihlášky pohľadávky na okresný súd bola aj plná moc na podpísanie prihlášky pre splnomocnenca.

5. Po vrátení veci na ďalšie konanie okresný súd napadnutým uznesením sťažnosť veriteľa (sťažovateľky) opätovne zamietol s odôvodnením, že sťažovateľka nepreukázala doručenie písomného splnomocnenia pre splnomocnenca v zákonnej lehote na prihlásenie pohľadávky, keďže hoci sťažovateľka doručila okresnému súdu prihlášku pohľadávky s prílohami elektronickou formou bez autorizácie 28. decembra 2016, následná poštová zásielka, ktorá bola okresnému súdu doručená 2. januára 2017, neobsahovala písomnú plnú moc. Z tohto dôvodu sa podľa okresného súdu javí prihláška sťažovateľky ako nepodpísaná, a preto na ňu nemožno s poukazom na § 29 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii prihliadať.

6. V ústavnej sťažnosti sťažovateľka namieta, že okresný súd sa v napadnutom uznesení neriadil právne záväzným stanoviskom ústavného súdu vyjadreným v jeho náleze sp. zn. III. ÚS 623/2017 z 13. decembra 2017 a neakceptoval argumentáciu sťažovateľky, podľa ktorej prihlášku pohľadávky doručenú mailom okresnému súdu následne zaslala správcovi a okresnému súdu spolu so všetkými prílohami vrátane plnej moci. Svoje tvrdenia preukazuje aj čestnými vyhláseniami [REDAKOVANÉ], ktorá vykonávala kompletizáciu a balenie poštovej zásielky a splnomocnenca, ktorý prihlášku kontroloval a podpisoval. Poukazuje na to, že by bolo nelogické, keby práve táto listina absentovala v obálke už skôr spracovanej prihlášky a opakovane, avšak neúspešne, zasielanej elektronicky správcovi. Poukazuje tiež na skutočnosť, že správcovi bola plná moc opätovne zaslaná, a to prípisom z 5. januára 2017, pričom táto skutočnosť nemá podľa jej názoru vplyv na riadne a včasné doručenie prihlášky pohľadávky.

7. Sťažovateľka okresnému súdu vytýka, že jeho argumentácia uvedená v odôvodnení napadnutého uznesenia je irelevantná, keďže okresný súd sa v nej zaoberá prihláškou doručenou okresnému súdu, a nie tým, čo je pre rozhodnutie podstatné, a to riadne a včasné doručenie prihlášky správcovi. Sťažovateľka ďalej namieta, že napadnutým uznesením jej bola fakticky znemožnená účasť na reštrukturalizácii dlžníka a jej pohľadávka voči dlžníkovi tak nemohla byť ani čiastočne uspokojená.

8. Podľa názoru sťažovateľky je platná právna úprava týkajúca sa prihlasovania pohľadávok veriteľov v rozpore s ústavou a zárukami právneho štátu. Protiústavnosť

sťažovateľka vidí v skutočnosti, že včasnosť podania prihlášky nezávisí na jej vlastnom konaní podľa obecnej zásady *vigilantibus iura scripta sunt*, ale na (ne)činnosti správcu a jeho schopnosti poskytovať súčinnosť pri doručovaní, t. j. preberať zásielky. Práve tento prípad je podľa sťažovateľky ukázkou neúmyselného pochybenia a nepripravenosti správcu poskytovať veriteľom súčinnosť pri prihlasovaní pohľadávok. Hmotnoprávny charakter lehoty pre prihlásenie pohľadávok je podľa názoru sťažovateľky nesprávny, resp. rozporný s ústavným poriadkom Slovenskej republiky, pričom tento charakter v konečnom dôsledku umožňuje v prípade cezhraničných veriteľov ich izoláciu od reštrukturalizačného konania, pretože práve títo veritelia sú odkázaní na vôľu, resp. nevôľu alebo schopnosť prípadne neschopnosť správcov preberať poštové a iné zásielky. *„Takýto stav, keď fakticky reštrukturalizačný správca svojou činnosťou (preberaním či nepreberaním pošty, zapnutím či nezapnutím počítača) je schopný aktívne ovplyvňovať konanie, je stavom v právnom štáte celkom určite nežiaducim, pretože otvára priestor pre nepoctivé, v niektorých prípadoch i dokonca skôr nezákonné konanie. Cezhraniční veritelia sú ukrátení na svojich procesných právach, keďže cezhraničná korešpondencia je vždy zdlhavejšia a tak majú fakticky kratšiu lehotu na uplatnenie svojich práv.“*

9. Sťažovateľka poukazuje na § 29 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, podľa ktorého je jednou zo základných náležitostí aj podpis. Zdôrazňuje skutočnosť, že je nesporné, že doručená prihláška bola riadne vyplnená a podpísaná. Dôvodom na rozhodnutie o tom, že na prihlášku sa neprihliada z dôvodu nesplnenia základnej náležitosti podľa § 29 ods. 1 písm. f) zákona o konkurze a reštrukturalizácii, je podľa názoru sťažovateľky napríklad úplná absencia podpisu. Za situácie, keď je prihláška inak perfektná a spĺňa všetky základné náležitosti, sa sťažovateľke javí postup, hodnotenie a záver okresného súdu ako bezprecedentne formalistický, čo nie je v súlade s účelom a zmyslom zákona. Napadnuté uznesenie okresného súdu považuje preto sťažovateľka za arbitrárne a svojvoľné, ktorým došlo k neprípustnému a účelovému výkladu ustanovení zákona o konkurze a reštrukturalizácii a k popretiu účelu a významu týchto ustanovení.

10. Na základe skutočností uvedených v ústavnej sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil porušenie sťažovateľkou označených práv (bod 1) napadnutým uznesením okresného súdu, napadnuté

uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, priznal sťažovateľke primerané finančné zadostučinenie v sume 10 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia na účet právnej zástupkyne sťažovateľky.

11. Na základe výzvy ústavného súdu sa k opodstatnenosti ústavnej sťažnosti vyjadril predseda okresného súdu, ktorý vo svojom podaní z 15. júla 2019 uviedol: *«... ako súd konštatoval v napadnutom uznesení zo dňa 26.9.2018, veriteľ (sťažovateľ) nepreukázal v zákonnej prihlasovacej lehote, že by jeho prihláška bola podpísaná oprávnenou osobou - vzhľadom na to, aj napriek opačnému tvrdeniu sťažovateľa, nemal súd preukázané podpísanie prihlášky oprávnenou osobou, a preto nemohol konštatovať splnenie zákonných podmienok na prihlásenie pohľadávok sťažovateľa ako veriteľa do reštrukturalizácie.*

Nie je pri tom podstatné, či sťažovateľ súhlasí alebo nesúhlasí s hmotnoprávnym charakterom a dĺžkou lehoty na prihlasovanie pohľadávok - pre každého z veriteľov platí rovnaká hmotnoprávna lehota (u cezhraničných veriteľov sa pritom akceptuje lehota 30 dní od doručenia výzvy na prihlásenie pohľadávky, na rozdiel od „domácich“ veriteľov, ktorí majú lehotu 30 dní na prihlásenie svojich pohľadávok od povolenia reštrukturalizácie), a bolo na vóli a zodpovednosti sťažovateľa že si prihlásenie svojej pohľadávky nechával až na koniec lehoty.

Súd musel opakovane konštatovať, že v danej veci jednoducho nemá preukázané doručenie písomnej plnej moci pre právneho zástupcu veriteľa v zákonnej hmotnoprávnej lehote, v celom spisovom materiáli sa ani po opakovanom dôkladnom preštudovaní žiadna sťažovateľom tvrdená listina nenachádza. Ak došlo na strane právneho zástupcu veriteľa k neúmyselnému zlyhaniu ľudského faktora a k opomenutiu zaslania spolu s prihláškou aj písomného plnomocenstva, nemožno dôsledky prenášať na správcu alebo súd argumentujúc svojvôľou súdu.

Takisto zásadne nemôžem súhlasiť s tvrdením sťažovateľa, že by konajúci súd nerešpektoval názor ústavného súdu vysloveného v náleze sp. zn. III. ÚS 623/2017-25 zo dňa 13.12.2017 - okresný súd sa riadil názorom ústavného súdu a v bode 19 odôvodnenia napadnutého uznesenia (v súlade so závermi ústavného súdu) konštatoval, že „dňa 28.12.2016 o 11:03 hodine bolo na mailovú adresu podateľne súdu doručené elektronické podanie bez autorizácie z mailovej adresy advokátskej kancelárie

HSP&Partners, ktoré obsahovalo okrem prihlášky aj 7 príloh, vrátane plnej moci pre [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zo dňa 21.12.2016“. Skutočnosť, že ústavný súd zrušil pôvodné rozhodnutie Okresného súdu Trnava sp. zn. 23R/4/2016 zo dňa 29.6.2017 ešte neznamená, že v ďalšom rozhodnutí súd nemôže dospieť na základe vykonaného dokazovania k rovnakému záveru (zohľadniac pri tom právne závery ústavného súdu), a že jeho výrok bude nakoniec rovnaký, ako v predchádzajúcom rozhodnutí.

V predmetnej veci je tiež irelevantné argumentovať ustanovením § 197a, ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii (ktoré súd nespochybňuje), pretože ako súd už opakovane uviedol, v spise sa žiadne (ani dodatočne doručené) písomné plnomocenstvo pre právneho zástupcu veriteľa datované do 28.12.2016 nenachádza. Ako už poukázal v bode 20 odôvodnenia napadnutého uznesenia „hoci veriteľ doručil súdu prihlášku s prílohami elektronickou formou bez autorizácie dňa 28.12.2016, následná poštová zásielka, ktorá bola súdu doručená až dňa 2.1.2017 neobsahovala po jej otvorení písomnú plnú moc pre [REDAKOVANÉ].“

V tomto smere súd už v napadnutom uznesení zdôraznil, že od správcu nemožno požadovať, aby preukazoval negatívnu skutočnosť, t. j. že mu plná moc nebola doručená. Práve naopak, je na veriteľovi, aby doručenie spornej plnej moci v zákonnej lehote dokázal. Ak teda samotný veriteľ tvrdil, že prihlášku aj s prílohami (vrátane plnej moci) doručoval okrem správcu aj súdu, potom súd preveroval tieto tvrdenia veriteľa a zistil, že nezodpovedajú tvrdeným skutočnostiam. Na základe toho nepovažuje súd takéto tvrdenia veriteľa za vierohodné, ale za účelové v snahe sanovať svoju chybu pri doručovaní písomného plnomocenstva - znamená to, že ak veriteľ tvrdí že s prihláškou doručoval spornú písomnú plnú moc správcovi a aj súdu, a ak správca toto tvrdenie poprie a navyiac aj súd zistí, že ani jemu nebola písomná plná moc doručená (v dodatočnej lehote), nemá dôvod spochybňovať tvrdenie správcu (práve naopak je tým spochybnená vierohodnosť tvrdení veriteľa / sťažovateľa).»

Na základe uvedených dôvodov považuje predseda okresného súdu ústavnú sťažnosť sťažovateľky za zjavne neopodstatnenú.

12. K vyjadreniu predsedu okresného súdu mala možnosť zaujať stanovisko sťažovateľka, ktorá túto možnosť využila a vo svojom podaní z 26. júla 2019 uviedla, že

„má za to, že argumenty porušovateľa v jeho vyjadrení sú nesprávne a neobstoja, keďže žiadnym spôsobom nereflektujú už skôr vydaný nález Ústavného súdu Slovenskej republiky. Okrem toho sa porušovateľ dostatočným spôsobom nevyporiadal s argumentáciou sťažovateľa uvedenou v ústavnej sťažnosti.

Sťažovateľ sa kategoricky ohradzuje proti tvrdeniu porušovateľa ohľadne údajného zlyhania ľudského faktora týkajúceho sa doručenia plnej moci na jeho strane, keďže žiadna takáto skutočnosť nebola v konaní preukázaná a zo strany žiadnej zo strán sporu ani tvrdená. Sťažovateľ tvrdí a vždy tvrdil, že súčasťou poštovej zásielky zaslanej reštrukturalizačnému správcovi plná moc bola, tak isto ako bola v elektronickej podobe zaslaná porušovateľovi a reštrukturalizačnému správcovi. Skutočnosť, že porušovateľ i naďalej zaryto trvá na svojom, a to navzdory názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky vyjadrenom v náleze zo dňa 13.12.2017, č. k. III. ÚS 623/2017-25, považuje sťažovateľ za zarážajúcu.

Skutočnosť, že sa porušovateľ vo svojom vyjadrení opakovane zaoberá okolnosťou, kedy a ako bola či nebola, resp. mala či nemala byť doručovaná plná moc, pritom celkom jednoznačne ignoruje skutočnosti obsiahnuté vo vyššie citovanom náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky. Ústavný súd Slovenskej republiky totiž okrem iného uviedol v bode 25 nálezu, že sa tvrdenie porušovateľa ohľadne absencie plnej moci javí ako nepresné a nejednoznačné. Porušovateľ sa žiadnym relevantným spôsobom nezaoberá tým, kedy a ako bola plná moc doručovaná reštrukturalizačnému správcovi, nakoľko sa obmedzuje iba na skutočnosti týkajúce sa okamihu doručovania plnej moci porušovateľovi, a to ešte nesprávne. Argument porušovateľa, že súčasťou poštovej zásielky, ktorá bola súdu doručená, nebola plná moc, je porušovateľom interpretovaný chybné, resp. nesprávne, keďže súčasťou tejto zásielky originál plnej moci nebol a ani byť nemohol, pretože bol doručovaný reštrukturalizačnému správcovi. Túto skutočnosť však porušovateľ interpretuje zjavne účelovo s úmyslom neumožniť sťažovateľovi zúčastniť sa reštrukturalizačného konania a týmto mu odníma jeho práva na aspoň čiastočné uspokojenie jeho pohľadávky. Dôvod, prečo takto porušovateľ postupuje, nie je sťažovateľovi jasný a sťažovateľ sa môže len domnievať, prečo takto porušovateľ opakovane koná.

Porušovateľ sa zároveň žiadnym spôsobom, a to či už v rámci ústavnou sťažnosťou napadnutého rozhodnutia, alebo v rámci svojej repliky k ústavnej sťažnosti, nevyporiadal

s tvrdením, že súčasťou zásielky zasielanej správcovi plná moc v skutočnosti bola. Je až zarážajúce, že porušovateľ sa uspokojil s tvrdením reštrukturalizačného správcu o absencii plnej moci, keď podľa názoru okresného súdu nie je možné preukazovať negatívnu skutočnosť (že plná moc nebola doručená), avšak požaduje od sťažovateľa, aby jej doručenie preukázal. Toto je však úplne nemožné, keďže sťažovateľ v súčasnej dobe môže len s veľkými ťažkosťami preukázať inak než čestnými vyhláseniami zastupujúceho advokáta a jeho vtedajšej asistentky, že plná moc súčasťou podania bola. Toto by bolo možné iba vopred prostredníctvom notárskeho zápisu osvedčujúceho vykonanie úkonu, a síce úkonu balenia obálky s prílohami. Notár by následne musel sledovať cestu zásielky až do jej odovzdania orgánu poštovej prepravy. Takéto konanie však zákonodarca pri tvorbe právnej úpravy nemohol mať na mysli, pretože to nemá žiadny význam a zmysel. Navyše by takýto postup kládol na veriteľa ďalšie náklady spojené s prihláškou jeho pohľadávky a jej doručovaním príslušným orgánom.“.

Sťažovateľka namieta porušenie označených práv, ku ktorému došlo tým, že okresný súd úplne a bezdôvodne ignoroval prihlášku pohľadávky do reštrukturalizácie doručení okresnému súdu 28. decembra 2016 v elektronickej podobe do mailovej schránky, a tým, že sa okresný súd do dnešného dňa žiadnym relevantným spôsobom nevyporiadal s tým, či prihláška pohľadávky bola reštrukturalizačnému správcovi doručená riadne a včas.

13. Vzhľadom na oznámenia sťažovateľky (ústavná sťažnosť) a predsedu okresného súdu (vyjadrenie z 26. júla 2019), že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

14. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

15. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

16. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

17. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

III.

18. Predmetom konania pred ústavným súdom je rozhodovanie o tom, či napadnutým uznesením okresného súdu, ktorý rozhodol, že na prihlášku sťažovateľky do reštrukturalizačného konania nemožno prihliadať, pretože sťažovateľka nepreukázala doručenie písomného splnomocnenia pre splnomocnenca, ktorý prihlášku podpísal, v zákonnej lehote na prihlásenie pohľadávky, došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

19. Ústavný súd si pri výklade základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

20. Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre zdôrazňuje, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou,

prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00 m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01). Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo alebo samotným rozhodnutím, došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

21. Ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Je teda garantom ústavnosti a súdnym orgánom, ktorý je povinný chrániť dodržiavanie a rešpektovanie ústavy všetkými orgánmi verejnej moci vrátane všeobecných súdov. Dodržiavanie ústavy orgánmi verejnej moci však nemožno vzťahovať len na strohé rešpektovanie jej jednotlivých článkov. Generálna interpretačná a realizačná klauzula ustanovuje, že výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou (čl. 152 ods. 4 ústavy). Výklad každej právnej normy (právneho predpisu) musí byť konformný s ústavou ako základným zákonom štátu s najvyššou právnou silou. V prípade, že vec pripúšťa rôzny výklad, orgán aplikujúci právo je v konkrétnej veci povinný uprednostniť ústavne konformný výklad, čo sa v plnom rozsahu vzťahuje aj na interpretáciu právnych noriem týkajúcich sa konkurzu a reštrukturalizácie (porovnaj Ďurica, M. Konkurzné právo na Slovensku a v Európskej únii. Bratislava : EUKOKODEX, 2010. s. 6; m. m. tiež rozhodnutia ústavného súdu PL. ÚS 21/08, II. ÚS 148/06, III. ÚS 348/06, IV. ÚS 96/07 atď.).

22. Požiadavka ústavne súladného výkladu aplikovanej právnej normy sa teda vzťahuje v celom rozsahu aj na právne skutočnosti predpokladané zákonom o konkurze a reštrukturalizácii súvisiace s právnym postavením veriteľa ako účastníka konkurzného alebo reštrukturalizačného konania a jeho oprávnenia uplatňovať práva spojené s prihlásenou pohľadávkou a na výklad, či tieto právne skutočnosti z ústavného hľadiska boli alebo neboli naplnené (nastali alebo nenastali). Posúdenie týchto právnych skutočností a ich interpretácia však nemôžu byť natoľko formalistické, aby sa prostredníctvom nich

v konečnom dôsledku nielen zmaril účel požadovanej súdnej ochrany, ale aj zabránilo v prístupe k súdnej ochrane z dôvodov, ktoré nemožno v právnom štáte v žiadnom prípade pripísať na ťarchu účastníkovi konania, ktorý sa tejto ochrany domáha.

23. Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru zaručujú, že každý má právo na to, aby sa v jeho veci v konaní pred všeobecnými súdmi rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci (IV. ÚS 77/02, III. ÚS 63/06).

24. Z pohľadu ústavnoprávneho treba určiť povahu prípadov, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecným súdom má za následok porušenie označených základných práv a slobôd. V konaní o ústavnej sťažnosti možno za také považovať prípady, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva je spätá s konkurenciou noriem tohto práva, prípadne konkurenciou interpretačných alternatív, v ktorých sa odráža kolízia ústavných princípov, a naostatok za také možno považovať prípady svojvoľnej aplikácie jednoduchého práva. Pojem svojvoľne možno interpretovať na prípady, keď všeobecný súd urobí taký výklad použitej právnej normy, ktorý je v extrémnom rozpore s princípom spravodlivosti, alebo ho urobí v inom než zákonom ustanovenom a právnom myslení konsenzuálne akceptovanom význame či bez bližších nerozpoznateľných kritérií (I. ÚS 108/2014).

25. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že pri výklade a aplikácii právnych predpisov teda nemožno opomínať ich účel a zmysel, ktorý nie je vyjadrený len v slovách a vetách toho-ktorého zákonného predpisu, ale i v základných princípoch právneho štátu.

26. Ústavný súd v prvom rade považuje za potrebné citovať zákonné ustanovenia vzťahujúce sa na danú vec.

27. Podľa § 29 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii prihláška musí byť podaná na predpísanom tlačive a musí obsahovať základné náležitosti, inak sa na prihlášku neprihliada. Základnými náležitosťami prihlášky sú: a) meno, priezvisko a bydlisko veriteľa, ak ide o fyzickú osobu, alebo obchodné meno, meno a priezvisko, ak sa odlišuje od obchodného mena, identifikačné číslo alebo iný identifikačný údaj a miesto podnikania veriteľa, ak ide o fyzickú osobu podnikateľa, alebo názov, identifikačné číslo alebo iný identifikačný údaj a sídlo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, b) meno, priezvisko a bydlisko úpadcu, ak ide o fyzickú osobu, alebo obchodné meno, meno a priezvisko, ak sa odlišuje od obchodného mena, identifikačné číslo alebo iný identifikačný údaj a miesto podnikania úpadcu, ak ide o fyzickú osobu podnikateľa, alebo názov, identifikačné číslo alebo iný identifikačný údaj a sídlo úpadcu, ak ide o právnickú osobu, c) právny dôvod vzniku pohľadávky, d) poradie uspokojovania pohľadávky zo všeobecnej podstaty, e) celková suma pohľadávky, f) podpis.

28. Podľa § 26 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 665/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „vyhláška“), do zoznamu pohľadávok sa nezapisujú pohľadávky, ktoré boli uplatnené prihláškou, na ktorú sa v konkurze alebo v reštrukturalizácii zo zákona neprihliada; do zoznamu pohľadávok sa nezapisuje pohľadávka uplatnená v prihláške, ktorá a) nebola podaná na predpísanom tlačive (§ 29 ods. 1 a § 122 ods. 1), b) neobsahuje základné náležitosti podľa zákona (§ 29 ods. 1 a § 122 ods. 1) alebo c) bola prihlásená (v prípade konkurzu) ako nepeňažná pohľadávka, ale k nej nebol pripojený aspoň jeden rovnopis znaleckého posudku určujúci jej hodnotu (§ 29 ods. 7).

29. V rámci preskúmavania prerokovávanej veci sa ústavný súd dôsledne oboznámil s odôvodnením napadnutého uznesenia okresného súdu, ktorý v relevantnej časti uviedol:

„17. Pokiaľ ide o podstatné náležitosti prihlášky, podpis veriteľa je dôkazom toho, že prihláška je jeho procesným úkonom. Prihlášku veriteľa fyzickej osoby podáva tento veriteľ buď sám alebo ju podáva jeho zástupca. Prihlášku veriteľa, ktorý je právnickou osobou,

podpisuje štatutárny orgán (resp. jeho člen), prípadne jeho splnomocnený zástupca. Nesprávne podpísanie prihlášky môže spôsobiť ten právny dôsledok, že na prihlášku sa neprihliada.

18. Súd po preskúmaní obsahu spisu zistil, že z mailu doručovaného správcovi dňa 28.12.2016 vyplýva, že prílohou prihlášky veriteľa mala byť aj plná moc pre [REDAKOVANÉ] na podpísanie prihlášky v mene veriteľa. Veriteľ doručoval prihlášku dňa 28.12.2016 mailom aj súdu (hoci mu táto povinnosť zo zákona nevyplýva). Správca namietal, že mu pri doručovaní prihlášky veriteľa nebolo predložené aj plnomocenstvo pre zástupcu veriteľa ani elektronickou formou bez autorizácie a ani poštovou zásielkou. Nakoľko nemožno od správcu požadovať, aby preukazoval negatívne skutočnosti, súd vychádzal z tvrdenia veriteľa, že prihlášku spolu s prílohami doručoval elektronicky a následne poštou nielen správcovi, ale aj súdu.

19. Na základe toho súd tieto skutočnosti preveroval a zistil, že dňa 28.12.2016 o 11:03 hodine bolo na mailovú adresu podateľne súdu doručené elektronické podanie bez autorizácie z mailovej adresy advokátskej kancelárie HSP&Partners, ktoré obsahovalo okrem prihlášky aj 7 príloh, vrátane plnej moci pre [REDAKOVANÉ] zo dňa 21.12.2016. Následne dňa 02.01.2017 bola súdu doručená poštová zásielka od odosielateľa advokátskej kancelárie HSP&Partners, ktorej obsahom bola prihláška veriteľa a 11 príloh (Smlouva o postoupení pohľadávky zo dňa 25.04.2016, Smlouva o postoupení pohľadávok zo dňa 05.10.2016, Vyrozumění o postoupení pohľadávky zo dňa 05.10.2016, Smlouva o postoupení pohľadávok zo dňa 20.10.2016, Vyrozumění o postoupení pohľadávky zo dňa 20.10.2016, Smlouva o postoupení pohľadávok č. M01/2016 zo dňa 21.10.2016, Vyrozumění o postoupení pohľadávky zo dňa 21.10.2016, Smlouva o postoupení pohľadávok č. M02/2016 zo dňa 24.10.2016, Vyrozumění o postoupení pohľadávky zo dňa 24.10.2016, Dohoda o úhrade dlhu zo dňa 25.04.2016 a Návrh platieb). V predmetnej poštovej zásielke sa po jej otvorení nenachádzalo žiadne písomné plnomocenstvo udelené veriteľom [REDAKOVANÉ], resp. advokátskej kancelárii HSP&Partners na zastupovanie veriteľa v konaní, príp. splnomocňujúce [REDAKOVANÉ] podpísaním reštrukturalizačnej prihlášky. Písomné plnomocenstvo udelené [REDAKOVANÉ] bolo súdu doručené až dňa 16.02.2017, pričom predmetná plná moc bola datovaná dátumom 15.02.2017 (č.l. 355 spisu).

20. Aby bolo možné prihladať na prihlášku doručenú správcovi elektronicky bez autorizácie, v zmysle § 125 ods. 2 CSP, bolo povinnosťou veriteľa dodatočne doručiť túto prihlášku aj v listinnej podobe do 10 dní. Nakoľko prihlášku nepodpisal štatutárny orgán veriteľa, bolo potrebné v uvedenej zákonnej lehote predložiť okrem prihlášky aj písomné plnomocenstvo zástupcu, ktorého podpis sa na danej prihláške nachádzal. Hoci veriteľ doručil súdu prihlášku s prílohami elektronickou formou bez autorizácie dňa 28.12.2016, následná poštová zásielka, ktorá bola súdu doručená až dňa 02.01.2017 neobsahovala po jej otvorení písomnú plnú moc pre [REDAKOVANÉ].

21. Vzhľadom na to, že veriteľ nepreukázal doručenie písomného splnomocnenia zo dňa 21.12.2016 pre [REDAKOVANÉ] správcovi v zákonnej prihlasovacej lehote, javí sa prihláška spoločnosti TOKO AGRI a.s. ako nepodpísaná a nemožno preto na ňu prihladať. Predložené písomné splnomocnenie zo dňa 15.02.2017 nič nemení na názore súdu, že na prihlášku nemožno prihladať z dôvodu § 29 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, pretože písomné plnomocenstvo pre [REDAKOVANÉ] nebolo správcovi doručené v rámci zákonnej hmotnoprávnej 30-dňovej lehote. Pod ustanovenie § 29 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii nespádajú len prípady, keď podpis na prihláške úplne absentuje, ale aj tie prípady, keď za právnickú osobu nekonali štatutárne orgány stanoveným spôsobom alebo keď za právnickú osobu konala neoprávnená osoba.

22. Veriteľ nepreukázal v zákonnej prihlasovacej lehote, že by jeho prihláška bola podpísaná oprávnenou osobou a teda na prihlášku veriteľa nemožno prihladať.“

30. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že okresný súd svoje rozhodnutie založil na dvoch záveroch, a síce, že prihláška doručená okresnému súdu s prílohami v listinnej podobe, ktorá bola doplnením prihlášky doručenej v elektronickej forme bez autorizácie, neobsahovala plnú moc pre zástupcu podpisujúceho prihlášku, a zároveň na závere, že sťažovateľka nepreukázala doručenie plnej moci v listinnej podobe v rámci zákonnej prihlasovacej lehoty správcovi.

31. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii v § 29 celkom jednoznačne stanovuje tie obligatórne náležitosti prihlášky, pri absencii ktorých sa na prihlášku neprihlada. Medzi

tieto obligatórne obsahové náležitosti prihlášky každej pohľadávky patrí aj podpis [§ 29 ods. 1 písm. f) zákona o konkurze a reštrukturalizácii].

32. Z obsahu vyžiadaného spisu ústavný súd zistil, že prihláška pohľadávky sťažovateľky doručená elektronickou formou bez autorizácie, ako aj jej následné doplnenie v listinnej podobe obsahovalo všetky obligatórne náležitosti prihlášky vrátane podpisu. Medzi prílohami prihlášky sťažovateľky doručenej súdu elektronickou formou bez autorizácie sa nachádzala aj plná moc pre zástupcu, ktorý za sťažovateľku prihlášku podpísal. Uvedená skutočnosť bola výsledkom už skoršieho zisťovania ústavného súdu, ktorý svojím nálezom č. k. III. ÚS 623/2017-25 z 13. decembra 2017 konštatoval porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie uznesením okresného súdu sp. zn. 23 R 4/2016 z 29. júna 2017 práve z dôvodu zistenia, že súčasťou mailom doručenej prihlášky na súd bola aj plná moc, na absencii ktorej založil okresný súd svoje rozhodnutie z 29. júna 2017.

33. Touto ústavnou sťažnosťou napadnuté uznesenie okresného súdu je v rámci svojho odôvodnenia posunuté do tej roviny, že na prihlášku pohľadávky sťažovateľky nemožno prihliadať z dôvodu, že prihláška doručená súdu a správcovi podľa § 125 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) v listinnej podobe, ktorá je doplnením prihlášky doručenej súdu mailom, neobsahovala plnú moc pre zástupcu sťažovateľky, ktorý prihlášku podpísal.

34. Z vyžiadaného súdneho spisu ústavný súd zistil, že skutkový záver okresného súdu o absencii plnej moci ako prílohy prihlášky doručenej správcovi v listinnej podobe nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pretože správca spolu so svojou žiadosťou podľa § 122 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii predložil súdu prihlášku pohľadávky bez príloh. Na tomto základe sa potom javí právny názor okresného súdu, ktorý na prihlášku sťažovateľky neprihliadol pre absenciu písomnej plnej moci, v dôsledku čoho ju považoval za nepodpísanú, za svojvoľnú, pretože v tomto smere nebolo zo strany okresného súdu vykonané riadne dokazovanie.

35. Pokiaľ ide o právny názor okresného súdu, podľa ktorého sa na prihlášku neprihliada z dôvodu nedoručenia písomnej plnej moci pre zástupcu sťažovateľky, ktorý prihlášku podpisoval v zákonnej lehote na prihlasovanie pohľadávok, okresný súd tento právny názor odôvodnil potrebou doplniť podanie, ako aj jeho prílohy v súlade s § 125 ods. 2 CSP v listinnej podobe. Keďže sťažovateľka plnú moc pre zástupcu podpisujúceho prihlášku v origináli v zákonnej lehote na prihlasovanie pohľadávok súdu nepredložila, okresný súd považoval prihlášku pohľadávky za nepodpísanú a z tohto dôvodu rozhodol, že sa na ňu neprihliada.

36. Ústavný súd sa presvedčil o tom, že prihláška sťažovateľky doručená okresnému súdu 28. decembra 2016 mailom obsahovala podpis advokáta [REDAKOVANÉ]. K podaniu doručenému súdu mailom bola priložená ako jedna z príloh substitučná plná moc z 21. decembra 2016 udelená [REDAKOVANÉ] splnomocnenou advokátkou [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľka doplnila takto doručené elektronické podanie bez autorizácie v zmysle § 125 ods. 2 CSP o podanie v listinnej podobe spolu s prílohami, medzi ktorými sa však nenachádzal originál plnej moci.

37. Sankcia, podľa ktorej sa na prihlášku neprihliada, je stanovená za neuvedenie základných obsahových náležitostí. K prihláške je veriteľ povinný pripojiť listiny preukazujúce v nej uvedené skutočnosti (§ 29 ods. 6 zákona o konkurze a reštrukturalizácii).

38. V zmysle § 125 ods. 2 CSP podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. V zmysle § 125 ods. 3 CSP podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

39. Režim prihlasovania pohľadávok v konkurze alebo reštrukturalizácii sa vyznačuje značným formalizmom. Právo uplatňovať svoje nároky počas reštrukturalizácie majú len veritelia, ktorí spôsobom ustanoveným zákonom o konkurze a reštrukturalizácii prihlásili svoje pohľadávky. Ak sa tieto nároky v reštrukturalizácii riadne a včas neuplatnia prihláškou, právo vymáhať tieto nároky voči dlžníkovi v prípade potvrdenia reštrukturalizačného plánu súdom zaniká. Prihláška pohľadávky je procesným úkonom určeným na uplatnenie práva a v podmienkach konkurzu alebo reštrukturalizácie dlžníka je tak zákonnou formou uplatnenia práva na prístup k súdu.

40. Pokiaľ okresný súd interpretoval § 29 ods. 1 písm. f) zákona o konkurze a reštrukturalizácii tým spôsobom, že k prihláške pohľadávky do reštrukturalizačného konania podpísanej zástupcom veriteľa je potrebné v zákonnej prihlasovacej lehote priložiť originál plnej moci na zastupovanie, inak sa na prihlášku hľadí, akoby nebola podpísaná, a preto na ňu nemožno prihliadať, považuje ústavný súd takýto výklad citovaného ustanovenia za výsledok extrémne formalistickej aplikácie § 29 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, ktorý je v rozpore s požiadavkou ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Okresným súdom poskytnutá interpretácia a aplikácia citovaného zákonného ustanovenia bráni sťažovateľke v reálnom uplatnení jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj práva na prístup k súdu ako imanentnej súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. V danom prípade bolo povinnosťou okresného súdu použiť taký výklad citovaného ustanovenia, ktorý by uvedené základné práva sťažovateľky neporušoval, ale garantoval.

41. Výklad a aplikácia § 29 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (i právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru). Výkladom a aplikáciou citovaného ustanovenia zákona o konkurze a reštrukturalizácii nemožno obmedziť toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012). Prílišný formalizmus pri posudzovaní úkonov účastníkov občianskeho súdneho konania a nadmerný tlak na dopĺňanie takých

náležitostí do procesných úkonov účastníkov, ktoré nemajú oporu v zákone, ktoré idú nad rámec zákona alebo nemajú základný význam pre ochranu zákonnosti, nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu (obdobne m. m. II. ÚS 135/04, II. ÚS 174/04).

42. Ústavný súd uvádza, že nepredloženie písomnej plnej moci (originálu) pre zástupcu podpisujúceho prihlášku pohľadávky za veriteľa v zákonnej lehote na prihlasovanie pohľadávok nemôže byť dôvodom, pre ktorý okresný súd neprihliadne na inak perfektnú prihlášku pohľadávky. Uvedené konštatovanie je ešte umocnené špecifickými okolnosťami danej veci, keď sťažovateľka argumentovala a preukazovala, že písomná plná moc bola súčasťou prihlášky doručovanej správcovi a po oznámení správcu, že na jej prihlášku neprihliada, mu písomnú plnú moc (prípísom z 5. januára 2017, pozn.) opakovane doručovala. Tieto skutkové okolnosti však neboli predmetom zisťovania okresného súdu. V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že zákon explicitne vylučuje len doplnenie alebo opravu samotnej prihlášky (§ 30 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii), nie však listín k nej pripojených.

43. Ústavný súd na podklade identifikovaných nedostatkov prijal záver, podľa ktorého okresný súd napadnutým uznesením nenaplnil požiadavky plynúce zo základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu ani z jej práva na spravodlivé súdne konanie, keď zamietol sťažnosť sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu č. k. 23 R 4/2016-359 z 5. apríla 2017, ktorou rozhodol, že na prihlášku pohľadávky sťažovateľky sa neprihliada, napriek tomu, že neboli splnené zákonné podmienky na jej zamietnutie. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd sa nedostatočne presvedčivým spôsobom vysporiadal s argumentáciou sťažovateľky, ústavne nesúladným spôsobom interpretoval a aplikoval § 29 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii a závery, o ktoré oprel svoje rozhodnutie sú arbitrárne, berúc do úvahy, že predmet konania (výška pohľadávky uplatnenej spornou prihláškou) nie je pre sťažovateľku zjavne zanedbateľný, vyslovil porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu (bod 1 výroku tohto nálezu).

IV.

44. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s ustanovením § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ústavný súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

45. Vzhľadom na to, že ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu, bolo pre dovŕšenie ochrany porušených práv potrebné využiť aj právomoc podľa čl. 127 ods. 2 ústavy, resp. podľa § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde, a preto ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie (bod 2 výroku tohto nálezu).

46. V ďalšom postupe je okresný súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Okresný súd je tiež viazaný rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie, ktoré je vykonateľné jeho doručením (§ 134 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

V.

47. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

48. Podľa § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva a slobody sťažovateľa, je povinný sťažovateľovi priznané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

49. Sťažovateľka v sťažnosti žiadala priznať finančné zadosťučinenie v sume 10 000 €, ktoré odôvodnila tým, že jej všeobecné súdy odopreli právo na spravodlivý proces, ďalej stratou dôvery v slovenský justičný systém, ako aj tým, že pokiaľ by prihláška jej pohľadávky bola riadne zapísaná do zoznamu, bola by sťažovateľka dosiahla uspokojenie svojej pohľadávky aspoň vo výške 50 %. Sťažovateľka zároveň dodala, že priznanie nároku na finančné zadosťučinenie by malo voči nej plniť funkciu satisfakčnú a voči porušovateľovi funkciu sankčnú.

50. Ústavný súd už stabilne zastáva názor, že cieľom finančného zadosťučinenia nie je náhrada prípadnej škody vzniknutej ústavne chybným postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci (napr. III. ÚS 237/07, III. ÚS 87/08). Odôvodnenie požadovaného finančného zadosťučinenia nasvedčuje, že sťažovateľka ho vníma najmä ako náhradu majetkovej ujmy vzniknutej v dôsledku odopretia spravodlivosti a v dôsledku vylúčenia možnosti uspokojiť svoju pohľadávku. Inštitút finančného zadosťučinenia podľa čl. 127 ods. 3 ústavy však nemôže suplovať náhradu škody, ktorú v takýchto prípadoch zaručuje čl. 46 ods. 3 ústavy v rovine zákonnej právnej regulácie realizovaný zákonom č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Uvedený zákon umožňuje požadovať aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

51. Z citovaného čl. 127 ods. 3 ústavy tiež vyplýva, že finančné zadosťučinenie sa môže, ale nemusí priznať. Takéto zadosťučinenie je namieste tam, kde nie je možné dosiahnuť a dovŕšiť ochranu porušeného základného práva iným, ústavne a zákonne upraveným spôsobom (napr. I. ÚS 15/02, I. ÚS 139/02, II. ÚS 152/08).

52. Podľa názoru ústavného súdu je ochrana základných práv sťažovateľky účinne poskytnutá tým, že ústavný súd konštatoval ich porušenie, zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie s formulovaním záväzného právneho názoru. Z uvedeného dôvodu ústavný súd požadované finančné zadosťučinenie nepriznal (bod 4 výroku tohto nálezu).

VI.

53. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

54. Sťažovateľka si v ústavnej sťažnosti uplatnila nárok na náhradu trov konania pred ústavným súdom.

55. Ústavný súd v zmysle § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde rozhodol o náhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním. Náhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti) vykonané v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2018 v sume 153,50 € (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky) a tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2018 v sume 9,21 € (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Výsledná suma, ktorú ústavný súd priznal sťažovateľke ako náhradu trov právneho zastúpenia, preto predstavovala sumu 325,42 €.

56. Ústavný súd nepriznal úhradu za úkon právnej služby (stanovisko k vyjadreniu okresného súdu), pretože toto vyjadrenie neobsahovalo žiadne skutočnosti významné pre jeho rozhodnutie.

57. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu [§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP (bod 3 výroku tohto nálezu)].

58. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. novembra 2019

Jana Laššáková
predsedníčka senátu